

Evaluering af Augustinus Fondens

Nyreforskningsprogram

Vidensopsamling

Februar 2024

Augustinus Fonden har afsat 20 millioner kroner årligt til forskning i nyresygdomme i perioden 2019-2024. Formålet med støtten er at bidrage til forskning og udvikling på området, støtte stærke forskningsmiljøer og -talenter på danske hospitaler og universiteter og ikke mindst bidrage til øget livskvalitet hos de mange mennesker, som lever med nyresygdomme. Nyreforskningsprogrammet er fastsat til at køre indtil 31. december 2024. Forskningsbevillingernes størrelse spænder fra 400.000 kr. til 3.000.000 kr., med et gennemsnit på 1.250.000 kr. Bevillingerne tildeles nyreforskere, hvis forskningsprojekter har forskellige formål, herunder diagnostik, forebyggelse, komplikationer, behandling og årsager.

Evalueringen er gennemført i sommeren 2023 og dækker 51 projekter, hvoraf kun to er afsluttede. Der er dermed tale om en tidlig evaluering af forskningsprogrammet.

Metodisk består evalueringen af en analyse af finansieringslandskabet til nyreforskning, en survey besvaret af 45 bevillingsmodtagere, samt 30 kvalitative interviews med bevillingsmodtagere, universiteter, hospitaler og en patientorganisation, der alle beskæftiger sig med nyresygdomme og nyreforskning. Datagrundlaget og metoden beskrives i flere detaljer til sidst i opsamlingen.

Konklusion

Programmet har styrket dansk nyreforsknings aktivitetsniveau, forskningsmiljø og profilering

Evalueringen af Augustinus Fondens nyreforskningsprogram viser, at programmet har betydning for dansk nyreforskning på følgende fire parametre:

1. Øget aktivitet i dansk nyreforskning

Evalueringen viser, at programmet har ført til et højere aktivitetsniveau i form af igangsættelse af forskningsprojekter, tværnationale studier, internationale samarbejder og nye forskningsgrupper. Der er ansat mere personale, herunder ph.d.-studerende, og der er indkøbt nyt udstyr. Som en konkret indikator på den øgede aktivitet er der udkommet en række artikler og andre publikationer, som ofte har medforfattere fra udenlandske forskningsinstitutioner.

2. Et styrket forskningsmiljø

Programmet har ført til en udbygning af forskningsmiljøerne inden for nyreforskning. Undersøgelsens respondenter vurderer, at der er sket et kompetenceløft, og at der er skabt bedre mulighed for karriereudvikling og talenttiltrækning. Det fremhæves desuden, at programmet har givet en økonomisk sikkerhed og stabilitet blandt forskerne, hvilket øger villigheden til at opstarte nye forskningsprojekter. Samtidig angiver respondenterne, at programmet gør det lettere at tiltrække forskningsstøtte fra andre bevillingsgivere.

3. En øget profilering af nyreforskning

Forskerne oplever, at programmet har ført til en øget profilering og anerkendelse både nationalt og internationalt. Programmet opleves som en hjælp til at styrke et underprioriteret område i det danske sygehusvæsen, og det vurderes, at programmet har øget gennemslagskraften af dansk nyreforskning blandt andet igennem international anerkendelse.

4. En langsigtet og stabil tilgang til finansiering virker

Evalueringen tyder på, at puljen som filantropisk værktøj opnår effekt ved at være baseret på en langsigtet og dedikeret tilgang. Dette har skabt en tillid i miljøerne til, at der er stabil finansiering af forskningsområdet.

De udelte midler understøtter dermed programmets strategiske ambition om at bidrage til forskning og udvikling inden for nyreforskningsområdet. Evalueringens resultater indikerer generelt, at nyreforskningsprogrammet sætter fokus på et underprioriteret forskningsområde. Dette afspejles både i forskernes udtalelser om programmets betydning, samt i de resultater, som projekterne har skabt inden for en relativt kort tidsramme. Evalueringen viser således, at programmet har fremmet forskning på et område, der tidligere har haft begrænsede finansieringsmuligheder, og at puljen har gjort en forskel for igangsættelse og gennemførelse af dansk nyreforskning.

Nedenfor opgøres betydningen af henholdsvis puljen som 1) Program, der støtter nyreforskningen og 2) Filantropisk værktøj

Resultater: Programmet

"Det har en enorm betydning for mig i min rolle som forskningsleder. Jeg skal jo ud og overbevise omverdenen om, at jeg er en dygtig forsker, rejser midler og har projekter i gang. Bevillingerne betyder noget psykologisk, men det betyder også noget for den måde omverdenen ser os på. Vi bruger det også promoveringsmæssigt i forhold til at tiltrække talenter. De unge mennesker kommer til os, fordi de kan se, at her sker der noget, og her er en garanti for, at den forskning der sker, bliver til noget."

Bevillingsmodtager og repræsentant for et universitet

Forskningsbevillingerne styrker den enkelte forsker

Ifølge bevillingsmodtagerne har støtten styrket den enkelte forskers fremtidsmuligheder og faglige netværk. For yngre forskere har muligheden for at gennemføre et selvstændigt forskningsprojekt forbedret deres karrieremuligheder. For de mere etablerede forskere har støtten skabt muligheder for at ansætte ph.d.-studerende og etablere forskningsgrupper.

Størstedelen af bevillingsmodtagerne oplever, at støtten fra Augustinus Fonden i høj grad har gjort det nemmere efterfølgende at tiltrække forskningsstøtte fra andre bevillingsgivere. Også repræsentanter fra hospitalerne fremhæver en positiv effekt på evnen til at tiltrække finansiering. Her handler det særligt om, at bevillingen fra Augustinus Fonden har været afgørende for, at et projekt kan søsættes. Når først projektet er sat i gang, bliver det ifølge hospitalerne lettere at tiltrække yderligere både ekstern og intern finansiering.

Bevillingsmodtagerne giver udtryk for, at støtten har øget gennemslagskraften af deres forskning og gjort dem mere profilerede inden for deres forskningsfelt – blandt andet via større international anerkendelse og øget kendskab til deres forskning og forskningsfelter.

Øget aktivitet i forskningsmiljøerne - flere forskningsgrupper, øget talenttiltrækning, mere risikovillighed, og flere tværgående samarbejder

Størstedelen af bevillingsmodtagerne svarer, at støtten har bidraget til, at der er oprettet en forskningsgruppe inden for deres fagområde. Forskningsmiljøerne oplever, at støtten øger deres forskningsaktivitet, muligheder for talenttiltrækning, og samarbejde og netværk på tværs af danske og internationale miljøer og institutioner.

Universiteterne vurderer, at støtten har forbedret deres internationale renommé, og øget samarbejde og netværk på tværs af danske og internationale forskningsinstitutioner.

Hospitalerne giver udtryk for, at støtten har bidraget både til deres forskning og deres kliniske praksis. De enkelte afdelinger på hospitalerne alene kan have svært ved at rekruttere en stor nok patientgruppe til forskningsprojekterne. Støtten gør det nemmere at etablere samarbejder med andre centre og afdelinger, og derved samle en stor nok patientgruppe til at gennemføre de forskellige undersøgelser i forskningsprojekterne.

Programmet har allerede haft flere resultater på evalueringstidspunktet. Eksempelvis:

"Man må bare sige, at der her i de senere år er skabt et helt andet forskningsmiljø inden for nyreforskning. Nu har vi så mange multicenter kliniske studier, og det må jeg bare sige, det har der aldrig været før. Og jeg ved i hvert fald, at Augustinus Fonden støttede nogle af dem. Det betyder også, at der bliver skabt et helt andet miljø med samarbejde på tværs af landet. Og tit er det sådan, at når først du har samarbejdet og er begyndt at lave kliniske studier, så faciliterer det også de næste. Så bliver der pludselig skabt et miljø, hvor det ene afføder det andet, og det er jo rigtig vigtigt."

Repræsentant fra et universitet

Resultater: Programmet som filantropisk værktøj

- **Publikationer og citationer:** 67% af de forskningsprojekter, som indgik i undersøgelsen, havde på evalueringstidspunktet udkommet med forskningsartikler, abstracts, præsentationer eller andre former for publikationer. I alt var der udkommet 46 artikler, der sammenlagt er blevet citeret 216 gange.
- **Internationalisering:** Ud af disse 46 publikationer har knap halvdelen (22) en medforfatter, som kommer fra en udenlandsk forskningsinstitution. Dette er et udtryk for, at de støttede projekter er af international karakter, hvor forskere samarbejder og udveksler viden på tværs af institutioner og landegrænser.
- **Effekt på kliniske retningslinjer:** Foreløbigt er 4 projekter blevet citeret i kliniske retningslinjer:
  - Nationale: 1 projekt er blevet citeret i nationale retningslinjer;
  - Internationale: 1 projekt er blevet citeret i internationale retningslinjer;
  - Både nationale og internationale: 2 projekter er blevet citeret i både nationale og internationale retningslinjer.
- **Patentansøgninger:** 3 projekter har foreløbigt medført patentansøgninger og/eller nye lægemidler.

Programmet har skabt en følelse af sikkerhed og stabilitet i forskningsmiljøerne, hvilket øger villigheden til at tage risici og opstarte flere nye forskningsprojekter – og dermed potentielt øget nytænkning og innovationshøjde i nyreforskningen.

Bedre finansieringsmuligheder for nyreforskere

Augustinus Fonden står for en væsentlig andel af de eksterne forskningsbevillinger til dansk nyreforskning og betragtes af bevillingsmodtagere som en vigtig støttegiver til dansk nyreforskning.

Evalueringen viser, at programmet har fremmet forskning på et område, hvor forskerne tidligere har haft begrænsede finansieringsmuligheder, og at puljen har gjort en forskel for igangsættelse og gennemførelse af dansk nyreforskning.

Nyreforskerne konkurrerer som resultat af nyreforskningsprogrammet (efter eget udsagn) nu i mindre grad med andre specialer omkring midler. Dette er særligt betydningsfuldt for yngre nyreforskere, som realistisk set ikke kan søge store bevillinger hos andre fonde.

Flere forskere fremhæver i evalueringen det positive i, at Augustinus Fonden tør støtte meget alsidige projekter, lige fra registerdata og kliniske projekter til basalforskning og genomforskning, og ikke mindst patientnære projekter.

Øget forskningskapacitet og -kvalitet

Støtten har medført øget aktivitetsniveau i dansk nyreforskning, herunder flere forskningsgrupper. Dette eksemplificeres blandt andet gennem igangsættelse af forskningsprojekter, tværnationale studier, samt både nationale og internationale samarbejder.

Universiteterne oplever, at støtten bidrager til at styrke deres forskningskapacitet i form af etablering og udbygning af forskningsmiljøer, ansættelse af personale og indkøb af udstyr. Der opleves ligeledes styrket kvalitet af forskningen, herunder et kompetenceløft.

Fokus på nyreforskning

En generel oplevet udfordring for nyreforskningen har været manglende bevågenhed. Evalueringens resultater indikerer generelt, at nyreforskningsprogrammet sætter et særkomment fokus på et underprioriteret forskningsområde. Dette afspejles både i forskernes udtalelser om programmets betydning, samt i de resultater, som projekterne har resulteret i inden for en relativt kort tidsramme.

De enkelte forskere og forskningsmiljøer oplever generelt øget profilering og anerkendelse af deres enkelte forskningsområder både nationalt og internationalt. Særligt

hospitalerne oplever nyreområdet som politisk underprioriteret sammenlignet med andre sygdomsområder. Støtten fremhæves således som særligt betydningsfuld for nyreforskningsaktiviteten på hospitalerne.

Fagligt udvalg sikrer prioritering

Evalueringen peger samlet set på, at det har været centralt med et alsidigt fagligt specialistudvalg med både dybt og bredt kendskab til nyreforskningen som forskningsfelt. Udvalget har været med til at prioritere fordelingen af midlerne både i det enkelte år og som helhed i programperioden ved at igangsætte forskningsprojekter, som kunne vende tilbage med tillægsansøgninger, hvis der var positive resultater.

Perspektiver

Stabil finansiering er en forudsætning for programmets fortsatte succes

Evalueringen fremhæver forskernes oplevelse af, at programmet har skabt sikkerhed og stabilitet i forskningsmiljøerne, da forskerne har fået adgang til en pålidelig kilde til finansiering. Stabiliteten øger villigheden til at tage risici og opstarte flere forskningsgrupper og nyreforskningsprojekter.

Et centralt punkt er, at stabiliteten og den medfølgende villighed til at øge forskningsaktiviteten, er sammenhængende med et langsigtet perspektiv for støtten.

Augustinus Fonden har i perioden tildelt 20 millioner kroner årligt til området, hvilket, selvom det er betydeligt for individuelle forskere, er et begrænset beløb til at løfte et forskningsfelt. Dette skyldes primært den omkostningstunge karakter af forskning inden for nyreområdet, hvor midlerne udgør en begrænset andel af det samlede finansieringsbehov. Ikke desto mindre er det sandsynligt, at nyreforskningsprogrammet over tid vil føre til yderligere positive resultater og forstærkning af forskningsmiljøerne, samt akkumulere positive virkninger og have en varig indvirkning på feltet.

Leverandør

Evalueringen af foretaget af konsulenthuset ADC.

Projektleder: Sofie Lohmann, ADC.

Udførende konsulenter: Ida Skrubbeltrang Hansen og Peter Rosendahl Dam, ADC.

Metode og datagrundlag

Undersøgelsens empiriske grundlag udgøres af en gennemgang af bevillingsdata, bibliometrisk data og desk research, samt en surveyundersøgelse og interviews med bevillingsmodtagere, hospitaler, universiteter og andre interessenter. Disse datakilder belyser tilsammen Augustinus Fondens rolle i støttelandskabet, karakteristikken af den støttede forskning og støttens effekter for dansk nyreforskning.

Datagrundlaget for analysen bestod af følgende komponenter:

Spørgeskema: Blev besvaret af 45 forskere, som samlet set gav besvarelser vedrørende 51 bevilligede projekter. Der var et frafald på 7 forskere, som ikke udfyldte spørgeskemaet.

Interviews: 30 interviews fordelt på følgende grupper:

- Bevillingsmodtagere (21)
- Universiteter (4)
- Hospitaler (4)
- Patientorganisationer (1)

Endeligt omfattede evalueringen en landskabsanalyse af det finansielle støttelandskab til nyreforskning.

Evalueringen af nyreforskningsprogrammet blev udført i sommeren 2023. Op til dette tidspunkt havde Augustinus Fonden givet 64 bevillinger i perioden 2019-2022, fordelt på 58 projekter. Evalueringen inkluderede 51 af disse projekter, som på daværende tidspunkt havde været mellem 0,5 og 3,5 år undervejs. To projekter var afsluttet.

Datagrundlaget for analysen består primært af udsagn og erfaringer fra forskere, som arbejder på forskningsprojekter, der endnu ikke er afsluttede. Dette er en afgørende faktor at have for øje, når der fortolkes på projekternes realiserede effekter versus potentielle fremtidige effekter, samt hvilken betydning Augustinus Fondens støtte samlet set har på forskningsmiljøerne og nyreforskningen i sin helhed.

Formål

Den viden, som er skabt med støtte fra Augustinus Fonden, skal ud at leve for fortsat at fremme udviklingen inden for nyreforskning. Ved at offentliggøre denne korte vidensopsamling gøres denne viden tilgængelig for andre relevante aktører og fagmiljøer, hvilket bidrager til fortsat udvikling af området.

Derfor har Augustinus Fonden fået udarbejdet denne korte udgave af evaluering af nyreforskningsprogrammet for at synliggøre, hvordan nyreforskningsprogrammet bidrager til forskning og udvikling inden for nyreområdet. Evalueringens formål har været dels at understøtte evaluering af de realiserede og forventede effekter af nyreforskningsprogrammet for forskere, forskningsmiljøer og nyreforskning, og dels at evaluere nyreforskningsprogrammet som filantropisk værktøj.

Augustinus Fondens opfølgning på analysen

Augustinus Fonden anvender analyser af støtteområderne for at afklare, hvordan fondens støtte indvirker på områderne og om der er behov for justering af fondens strategi.

Augustinus Fonden har i perioden 2019-2024 afsat 20 mio. kr. til forskning i nyresygdomme. Fonden har valgt ikke at forlænge programmet, men har i perioden 2025-2026 afsat op til 30 mio. kr. til at afslutte støttede projekter.